

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/116/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621203401
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5621203401.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. J. Š.Y., nar. XX. X. XXXX, G. Y. Š.Š., nar. XX. X. XXXX, všetky deti bytom pri otcovi, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536 deti matky T. U., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom R. T. X, okres S. J., a otca J. Š., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom R. XXX, okres S. J., v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

1. Maloleté deti J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. Y. Š., nar. XX. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/116/2021, z v e r u j ú do starostlivosti otca.
2. Matka j e až do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej, vedenej Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/116/2021, p o v i n á prispievať na výživu maloletých detí J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. Y. Š., nar. XX. X. XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, na každé maloleté dieťa, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám otca.

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 13. 9. 2021 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. J. Š., nar. XX. X. XXXX, G. Y. Š.P., nar. XX. X. XXXX, spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada o dočasné zverenie všetkých maloletých detí do jeho starostlivosti a zaviazanie matky povinnosťou prispievať na výživu detí v nevyhnutnej miere. Svoj návrh odôvodnil tým, že od 25. 6. 2021 začala matka vyhľadávať pánske známosti, za ktorými odchádzala aj na viac dní. Niekedy so sebou vzala aj maloleté deti, o ktoré sa následne nepostarala, deti boli vystrašené. Z domácnosti úplne odišla koncom júla 2021, odvtedy o deti nemá záujem. Maloletí sú z toho smutní, matku majú radi. Otec tiež uviedol, že matka je poberateľkou sociálnych dávok pre ich rodinu, na domácnosť prispela len v auguste 2021 sumou 60,- eur. Má vyživovaciu povinnosť k ďalšej svojej maloletej dcére U. X., ktorá je zverená do starostlivosti svojho otca. Za účelom zabezpečenia starostlivosti o deti bol otec nútený začať predávať svoje stroje (malotraktor, motorovú pílu) a požičať si peniaze. Aktuálne je bez práce, ale chcel by sa riadne zamestnať. Spolu s maloletými deťmi býva v murovanom rodinnom dome v R., kde majú k dispozícii dve izby a kuchyňu. Dom je zariadený, napojený na elektrinu i vodu.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

4. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 75 ods.1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 99,56 eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepĺnoleté dieťa, o nezaopatrené dieťa.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí do jeho starostlivosti a vo veci výživného. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sú maloleté deti v starostlivosti otca. Súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia do starostlivosti vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (*lex generalis*). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Pri rozhodovaní vo veci výživného vychádzal z § 366 CMP. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (otca).

17. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia otec v prvom rade žiada dočasne zveriť maloletých do jeho starostlivosti, pretože matka opustila spoločnú domácnosť a o deti sa nezaujíma. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V danej veci považoval súd za osvedčené, že maloleté deti súd od júla 2021 vo výlučnej starostlivosti otca, ktorý riadne zabezpečuje ich základné potreby. Chce sa o ne starať i naďalej a za tým účelom si nájsť zamestnanie a uplatniť nárok na dávky v hmotnej núdzi i prídavky na deti, ktoré aktuálne poberá matka. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval súd nárok otca, t. j. žiadosť o zverenie detí do jeho starostlivosti, za plne osvedčený. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Ochrana záujmov maloletých detí si vyžaduje úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Aktuálne neadekvátne správanie matky môže mať negatívny vplyv na výchovu a zdravý vývin detí. V starostlivosti otca neboli zistené žiadne nedostatky. Je v záujme maloletých, aby bol zachovaný ich priaznivý vývoj v prostredí, v ktorom sa cítia bezpečne, preto, rešpektujúc citové väzby a vývinové potreby detí, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým ich dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril do starostlivosti otca.

18. Návrhom otec žiada aj zaviazanie matky povinnosťou úhrady výživného pre každé maloleté dieťa v nevyhnutnej miere. Z lustrácie údajov v databáze Sociálnej poisťovne súd zistil, že otec je nezamestnaný, nie je poberateľom dôchodkovej, nemocenskej, úrazovej dávky, ani dávky v nezamestnanosti. Matka bola naposledy na základe dohody o pracovnej činnosti zamestnaná od 13. 7. 2021 do 10. 8. 2021. Je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi a prídavkov na deti. Keďže maloletí boli týmto rozhodnutím dočasne zverení do starostlivosti otca, je v záujme ochrany práv detí, aby nedošlo k ohrozeniu ich výživy, určiť neodkladným opatrením matke výšku jej vyživovacej povinnosti v rozsahu, ktorý zodpovedá nevyhnutnej miere, na zabezpečenie základných potrieb maloletých. S

poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že aj návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného je dôvodný, preto matke uložil povinnosť prispievať na výživu každého dieťaťa v nevyhnutnej miere, a to sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima (od 1. 7. 2021 vo výške 99,56 eura) na nezaopatrené neploleté dieťa, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 29,87 eura mesačne. O tejto výške výživného bolo rozhodnuté s poukazom na § 62 ods. 3 ZR ako o minimálnej zákonnej výške výživného, z dôvodu, že súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky určenie skutočnej, objektívnej sumy výživného. Bez ohľadu na to, aký má matka príjem a aké sú jej majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby detí, je povinná zo zákona prispievať na výživu každého dieťaťa aspoň v minimálnom rozsahu, t. j. aktuálne 29,87 eura mesačne. Výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca k rukám otca. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletých detí. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany oboch rodičov.

19. O návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmom maloletých detí, vrátane určenia výživného vo výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletých a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).